

غذا و امنیت غذایی در ایران و صحنه جهانی

با توجه به اهمیت فوق العاده وضعیت امنیت غذایی در جهان به ویژه بعد از جنگ روسیه و اوکراین و برجسته شدن این موضوع در محافل داخلی و خارجی و طرح آمار و ارقام پراکنده غیر دقیق و بعضاً الوده به مسائل سیاسی و اهداف پر شائبه سیاستمداران و مسئولان سیاسی در کشورهای مختلف از جمله کشور ما، بر آن شدیم که با موشکافی و صرف وقت بسیار و البته دلسوزانه و غیر مغرضانه، انطور که شایسته انجام یک تحقیق مورد استناد و مرجع است، از چند منبع معتبر پذیرفته شده جهانی از جمله فائو و «HYDE*هاید» صحنه جهانی تولید، مصرف، قیمت، وضعیت گرسنگی و رفاه غذایی و موقعیت کشاورزی های برتر در کشورهای مختلف را با رویکرد قاره محور انعکاس دهیم تا هر چه بیشتر به ارزیابی ها و تحلیل های واقعی دست پیدا کنیم.

انجام چنین پژوهش هایی از این دست به ویژه در شرایط کنونی کم آبی کشور و گرم شدن سیاره زیست، شمایی بهتر از آنچه «باید کرد» پیش روی مسئولان و برنامه ریزان امنیت غذایی کشور، از ترویج و تصحیح الگوی کشت گرفته تا فرهنگ سازی و الگوی مصرف آحاد ایرانیان قرار می دهد، موضوعی که با مقایسه روشن چند محصول مهم استراتژیک مانند گوشت فرمز و گوشت مرغ، تخم مرغ، شیر و نان، به ویژه در کنار نام کشورهای هم مرز و همسایه منطقه ای ما، مانند ترکیه، عربستان سعودی، عراق و رژیم اسرائیل، در جای جای جداول و آمارها مورد مذاقه و تشریح قرار گرفته است.

این آمار وضعیت امنیت غذایی را تا سال ۲۰۱۸ ترسیم کرده است که می تواند مبنای ارزیابی تا سال های اخیر نیز باشد. در این رهگذر بر آن هستیم موضوع الگوی مصرف و رعایت آن در ایران را به عنوان یک الترناتیو برای مقابله با کاهش ضایعات در یک قیاس جهانی که ممکن است مع الفارق باشد با کشورهای مشابه و همپراز در منطقه به میان آوریم.

شاید سخنرانان، شخصیت های سیاسی اقتصادی و یا مسئولانی که تریبون ها را در اختیار دارند، به استناد آمارها بتوانند در فرهنگ عمومی مصرف صحیح و یک الگوی مناسب به مقتضای شرایطی که به وجود آمده است جامعه را به سمتی هدایت کنند که ضایعات نان، برنج یا سایر مواد غذایی، در جهت تقویت اقتصاد ملی به حداقل ممکن برسد.

یادآوری این نکته نیز خالی از لطف نیست که برای تدقیق در الگوهای مصرف و قیاس آنها، موقعیت فرهنگی کشورها را مد نظر قرار دهیم. مثلاً هند در متوسط مصرف گوشت قرمز به خاطر اعتقادات مذهبی بخش عمده ای از جمعیت این کشور که گاو را مقدس و ذبح آن را به شدت محکوم می کنند بسیار کم است.

فهرست کشورها بر اساس مصرف روزانه انرژی در رژیم غذایی سرانه

واحد: کیلو کالری در سال

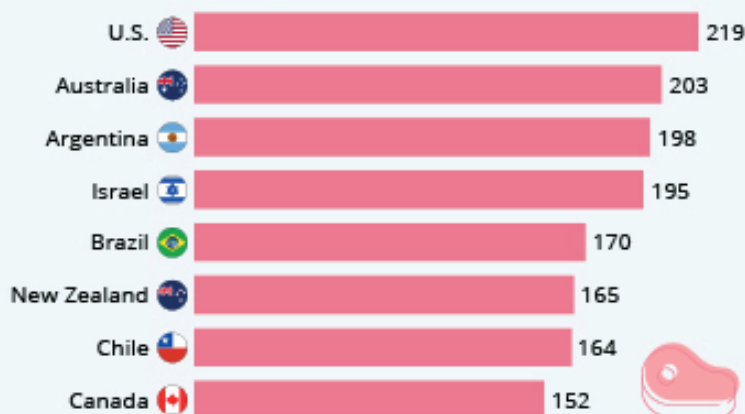
از میان ۱۷۱ کشور در سال ۲۰۱۸ میلادی، ایران رتبه ۵۷ و پایین تر از کشورهایی مانند ترکیه، رومانی، اسرائیل، کویت، کره جنوبی، روسیه، کوبا، برزیل، مصر، چین و بلافاصله پس از آذربایجان و اوکراین قرار دارد.

کدام کشورهای جهان بیشترین مصرف گوشت را دارند؟

در میان کشورهای OECD، حداقل، ایالات متحده در رتبه اول و پس از آن استرالیا در آخرین آمار ثبت شده در سال ۲۰۱۸، قرار دارند. هر آمریکایی به طور متوسط سالانه ۲۱۹ پوند (۹۹ کیلوگرم) گوشت مصرف می کند. (درج شده در ۱۶ اردیبهشت ۱۳۹۹)

The Countries That Eat the Most Meat

Countries with the highest annual meat consumption per capita in 2018 (in lbs)

Source: OECD

statista

آیا در دنیا غذای کافی برای سیر کردن همه وجود دارد؟

امروزه غذای کافی برای تغذیه همه افراد روی کره زمین تولید می شود، اما گرسنگی در برخی از نقاط جهان در حال افزایش است و حدود ۸۲۱ میلیون نفر به عنوان «کم تغذیه مزمن» شناخته می شوند. (۱۱ مهر ۱۳۹۸)

۱۰ کشور برتر تولیدات کشاورزی جهان

۱- چین:

چین ۷ درصد از زمین های قابل کشت را در اختیار دارد و با آن، ۲۲ درصد از جمعیت جهان را تغذیه می کند.

چین بزرگترین کشور تولید کننده برنج در جهان است. ۲۳ درصد از کل برنج جهان توسط چین تولید می شود.

۲- ایالات متحده آمریکا:

ایالات متحده به دلیل علم کشاورزی خود شناخته شده است و برخی از فناوری های پیشرفته کشاورزی را در جهان ارائه می دهد.

کشاورزی در ایالات متحده پس از سال ۱۹۹۰ هر سال ۵ درصد افزایش یافت. علاوه بر این، تولید هر کارگر کشاورزی هر سال ۰٫۸۴ درصد افزایش یافت.

ایالات متحده بیشترین میزان چوب را تولید می کند. حدود ۷۰ درصد از جنگل های کشور به طور رسمی با قطع درختان مجاز است.

ایالات متحده، بزرگترین تولید کننده محصول ذرت، دوم، دانه سویا و سوم گندم است.

دیگر محصولات عمده در ایالات متحده نیشکر، سیب زمینی، قهوه، چغندر قند و موز هستند.

۳- برزیل:

برزیل از نظر تاریخی یکی از بهترین کشورهای کشاورزی است که اقتصادش بر آن استوار است. حدود ۴۱ درصد از کل زمین های کشاورزی در برزیل است.

در تولید نیشکر، برزیل پیشتاز جهان است و سالانه بیش از ۶۰۰ میلیون تن نیشکر تولید می کند.

این کشور دومین تولید کننده دانه سویا در جهان است و در سراسر جهان از این دانه ها به مقدار زیادی استفاده می شود.

برزیل بزرگترین صادرکننده قهوه، گوشت گاو، اتانول و سویا در جهان است.

حدود ۷ درصد از مساحت برزیل برای تولید محصولات زراعی از جمله سویا استفاده می شود.

یک سوم از پرتقال های سیاره زمین در برزیل تولید می شود.

۴- هند:

پیشه کشاورزی در هند حدود ۵۸ درصد معیشت هندی ها را تامین می کند. هند بزرگترین تولید کننده بیشتر میوه ها در جهان شامل موز، گواوا، انبه، لیمو، پاپایا و سبزیجات از جمله نخود است. هند ادویه هایی نیز مانند زنجبیل و فلفل تولید می کند.

هند در تولید شیر رتبه اول، میوه های خشک دوم، تولید ماهی سوم، تخم مرغ چهارم، و تولید طیور پنجم را در سراسر جهان دارد.

هند بزرگترین کشور تولید کننده گندم در جهان است.

۵- روسیه:

در روسیه، ۱۳ درصد از زمین های کشاورزی برای تولید چغندر قند، گندم و سیب زمینی استفاده می شود و حدود نیمی از این میزان زیر کشت غلات است. گندم غالب ترین محصول غذایی در سراسر روسیه است. با این حال، تولید چغندر در سال های اخیر رشد فوق العاده ای داشته است.

۶- فرانسه:

در سراسر اتحادیه اروپا، فرانسه بزرگترین تولید کننده دانه های روغنی، غلات، چغندر قند، شیر و گوشت گاو است. افزایش ۱۲ درصدی آرد و غلات و کاهش ۷ درصدی گوشت و سایر فرآورده های دامی در چند سال گذشته ثبت شده است.

۷- مکزیک:

محصولات مهم مکزیک عبارتند از گندم، نیشکر، فلفل، ذرت، موز، سورگوم، آووکادو، لوبیا و سایر میوه های استوایی. مکزیک در صادرات قهوه، سبزیجات و شکر بهترین است.

در مکزیک، حدود ۱۵ درصد از زمین توسط کشاورزی و حدود ۵۰ درصد برای دامداری استفاده می شود.

تولیدات دامی در مکزیک به میزان قابل توجهی انجام می شود که شامل مرغ، تخم مرغ، گوشت گاو و شیر است.

در رتبه های بعدی برترین های کشاورزی جهان، هشتم ژاپن، نهم آلمان و دهم ترکیه قرار دارند.

جایگاه جهانی ایران در تولید محصولات کشاورزی

ایران در تولید انار، زعفران و ماهی قزل آلا، رتبه اول جهان، چهار محصول خرما، عسل، پسته و گردو، رتبه سوم، تولید بادام، هندوانه و کیوی رتبه چهارم، تولید بادمجان رتبه ششم، تولید پیاز، گوجه فرنگی و سیب درختی رتبه هفتم، تولید اسفناج رتبه هشتم، تولید پرتقال با ۲.۲ میلیون تن در سال رتبه نهم، تولید گوشت مرغ و میگو رتبه دهم، دو محصول انگور و چغندر قند رتبه یازدهم، در تولید ۴ محصول گندم، چای، عدس و سیب زمینی رتبه دوازدهم، تولید جو رتبه سیزدهم، تولید زیتون با ۱۰۸ هزار تن در سال رتبه هجدهم، تولید گلابی و

دو محصول مهم استراتژیک گوشت قرمز و تخم مرغ رتبه نوزدهم و رتبه بیست و سوم در تولید شیر را دارد که بنابه گفته دکتر محمد قربانی معاون برنامه ریزی و اقتصادی وزارت جهاد کشاورزی، در مورد اخیر خود کفاست.

بر مصرف ترین غذای جهان کدام است؟

برنج یک غذای اصلی برای بیش از ۳٫۵ میلیارد نفر در سراسر جهان، به ویژه در آسیا، آمریکای لاتین و بخش هایی از آفریقا است. برنج هزاران سال است که در آسیا کشت می شود.

چه میزان مواد غذایی در جهان تولید می شود؟

در حال حاضر، جهان حدود ۴ میلیارد متریک تن غذا در سال تولید می کند، اما بر اساس گزارش سازمان خواربار و کشاورزی ملل متحد (FAO) حدود ۱٫۳ میلیارد تن آن هدر می رود. (۲۴ آذر ۱۳۹۹)

چند نفر در جهان می توانند نوع غذای مناسب را تهیه کنند؟

چنانچه آحاد جمعیت جهان دسترسی به غذای سالم نداشته باشند و در واقع یکی از وجوه مهم امنیت غذایی حاصل نشود، جلوگیری از سوء تغذیه و بیماری های مرتبط با رژیم غذایی مانند کم خونی یا دیابت غیرممکن است. طبق آمارهای فائو، تنها ۶۰ درصد از جمعیت ۷٫۹ میلیارد نفری جهان به مواد لازم برای تهیه وعده های غذایی سالم دسترسی دارند. (۲۱ تیر، ۱۴۰۰)

کدام کشور بیشترین مصرف نان را دارد؟

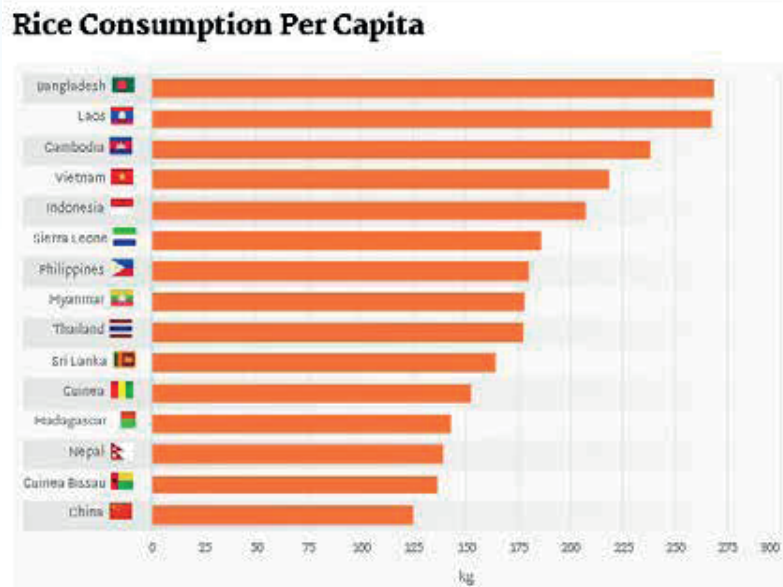
هر چند آلمان به تنهایی ادعای داشتن بیش از ۱۳۰۰ نوع اصلی نان، رول و شیرینی و همچنین بیشترین مصرف سرانه نان را در سراسر جهان دارد، اما طبق جدول زیر، ترکیه در راس قرار دارد. در مورد ایران نیز مصرف سرانه ۱۱۰ کیلوگرم نان برای هر نفر محاسبه شده که البته در جدول نیامده است. (سی ام اردیبهشت ۱۳۹۹، اسفندیاری پور مجری وقت طرح گندم وزارت جهاد کشاورزی)

۱۰ کشور با بالاترین مصرف سرانه نان

در جهان

سالانه، بر حسب کیلوگرم و پوند

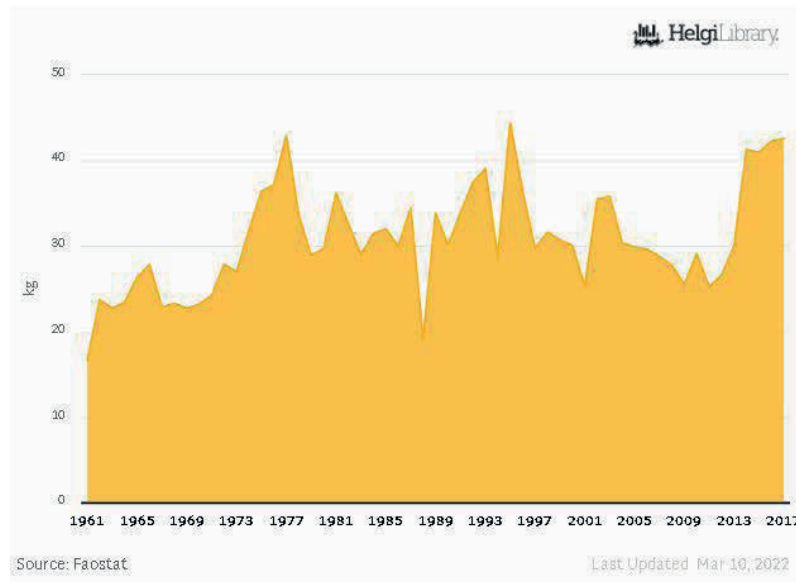
ترکیه	کیلوگرم ۱۰۴٫۳ = پوند ۲۳۰
بلغارستان	کیلوگرم ۹۵٫۳ = پوند ۲۱۰
اوکراین	کیلوگرم ۸۸٫۹ = پوند ۱۹۶
یونان	کیلوگرم ۶۸ = پوند ۱۵۰
هلند	کیلوگرم ۶۲٫۱ = پوند ۱۳۷
فرانسه	کیلوگرم ۵۷٫۲ = پوند ۱۲۶
آلمان	کیلوگرم ۵۵٫۸ = پوند ۱۲۳
بلژیک	کیلوگرم ۵۵٫۳ = پوند ۱۲۲
روسیه	کیلوگرم ۵۴٫۹ = پوند ۱۲۱
ایتالیا	کیلوگرم ۵۱٫۷ = پوند ۱۱۴

Last Updated: Mar 10, 2022

بر اساس مقایسه ۱۵۴ کشور در سال ۲۰۱۷، بنگلادش با مصرف سرانه برنج با ۲۶۸ کیلوگرم بالاترین رتبه را به خود اختصاص داد و لائوس و کامبوج در رتبه های بعدی قرار گرفتند. اما در انتهای دیگر ترازو، صربستان با ۰٫۹۹۷ کیلوگرم، تونس با ۱٫۲۲ کیلوگرم و

لهستان با ۱٫۶۱ کیلوگرم، کم مصرف ترین ها بودند.

بر اساس گزارش فائوستات، سرانه مصرف برنج در ایران در سال ۲۰۱۷ به ۴۲٫۶ کیلوگرم رسید. این رقم ۰٫۶۷۷ درصد بیشتر از سال قبل است.

از نظر تاریخی، سرانه مصرف برنج در ایران در سال ۱۹۹۵ به بالاترین حد خود یعنی ۴۴٫۳ کیلوگرم و در سال ۱۹۶۱ به کمترین میزان خود به ۱۶٫۷ کیلوگرم رسیده است.

ایران از نظر نرخ بهره مصرف سرانه برنج در گروه ۱۵۴ کشوری که دنبال می کنیم در رتبه ۵۴ قرار دارد.

تولید و مصرف جهانی گوشت

در حال حاضر جهان بیش از چهار برابر پنجاه سال پیش گوشت تولید می کند. در سال ۲۰۱۸، تولید حدود ۳۴۰ میلیون تن بود.

در سال ۱۹۶۱، سالانه ۷۱ میلیون تن گوشت تولید می شده که سهم آمریکای شمالی از این میزان ۱۷/۹۹ میلیون تن بوده و سهم آسیا ۹/۰۵ میلیون تن و اروپا ۳۰ میلیون تن بوده است.

در سال ۱۹۷۹ تولید گوشت آمریکای شمالی و آسیا تقریباً برابر شده و به ترتیب ۲۶/۰۴ و ۲۶/۰۸ که آسیا کمی بالاتر بوده و اروپا ۵۴ میلیون تن و روند صعودی ادامه پیدا کرده تا ۲۰۱۸ که تولید آمریکای شمالی به ۵۱/۷۳ میلیون تن، آسیا ۱۴۳/۷۱ و اروپا به ۶۳/۵۸ رسید.

کشورها	سال میلادی ۱۹۶۱
اروپا	۳۰
آفریقا	۳/۹
آسیا	۹/۰۵
آمریکای جنوبی	۶/۵۲
آمریکای شمالی	۱۷/۹۹
جمع کل	۷۱

کشورها	سال میلادی ۲۰۱۸
اروپا	۶۳/۵۸
آفریقا	۲۰/۱۷
آسیا	۱۴۳/۷۱
آمریکای جنوبی	۴۶/۱۲
آمریکای شمالی	۵۱/۷۳
جمع کل	۲۴۱/۱۶

کشورها	سال میلادی ۱۹۷۹
اروپا	۵۴
آفریقا	۶/۴۹
آسیا	۳۶/۰۸
آمریکای جنوبی	۱۱/۵۹
آمریکای شمالی	۲۶/۰۴
جمع کل	۱۳۲/۰۹

جهان اکنون سالانه حدود ۸۰۰ میلیون تن شیر تولید می کند که بیش از دو برابر پنجاه سال پیش است. کشورهای ثروتمندتر تمایل دارند به ازای هر نفر شیر بیشتری مصرف کنند.

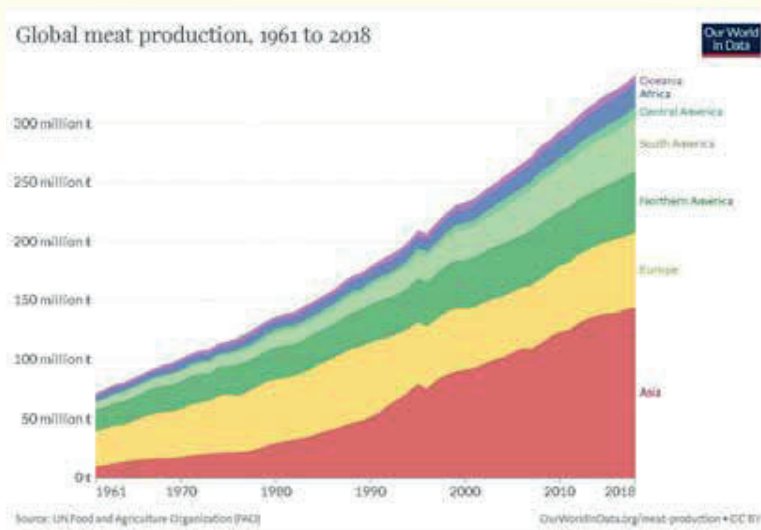
میزان گوشت تولید شده توسط یک دام معین به طور قابل توجهی در سراسر جهان بر اساس سیستم های تولید متفاوت است.

تولیدات دامی، اثرات زیست محیطی زیادی بر انتشار گازهای گلخانه ای، استفاده از زمین و آب دارد که این میزان در تولید گوشت گاو و بره بسیار بیشتر از تولید گوشت خوک و مرغ است.

گوشت خوک محبوب ترین گوشت در سطح جهان است، اما تولید طیور با بیشترین سرعت در حال افزایش است. سالانه ۸۰ میلیارد حیوان برای گوشت ذبح می شوند.

در سال ۲۰۱۴ به طور متوسط هر فرد در جهان حدود ۴۳ کیلوگرم گوشت مصرف کرده است. این میزان از بیش از ۱۰۰ کیلوگرم در ایالات متحده و استرالیا تا تنها ۵ کیلوگرم در هند متغیر است. مصرف گوشت با ثروتمندتر شدن جهان افزایش می یابد.

*نمودار تولید گوشت در سراسر جهان

تولید جهانی گوشت از سال ۱۹۶۱ تا ۲۰۱۸، از ۵۰ میلیون تن به بیش از ۳۰۰ میلیون تن و بیش از شش برابر رشد داشته است.

از نظر منطقه ای، آسیا بزرگترین تولید کننده گوشت است که حدود ۴۰ تا ۴۵ درصد از کل تولید گوشت را به خود اختصاص می دهد. این توزیع منطقه ای در دهه های اخیر به طور قابل توجهی تغییر کرده است. در سال ۱۹۶۱، اروپا و آمریکای شمالی به ترتیب ۴۲ و ۲۵ درصد تولیدکنندگان گوشت غالب بودند. در سال ۱۹۶۱، آسیا تنها ۱۲ درصد تولید کرد. تا سال ۲۰۱۳، سهم اروپا و آمریکای شمالی به ترتیب به ۱۹ و ۱۵ درصد کاهش یافت.

این کاهش در سهم تولید علیرغم افزایش زیاد تولید به صورت مطلق بود: تولید گوشت اروپا در این دوره تقریباً دو برابر شده است، در حالی که تولید آمریکای شمالی ۲٫۵ برابر شده است. با این حال، افزایش تولید در آسیا خیره کننده بوده است: تولید گوشت در آسیا از سال ۱۹۶۱، ۱۵ برابر شده است.

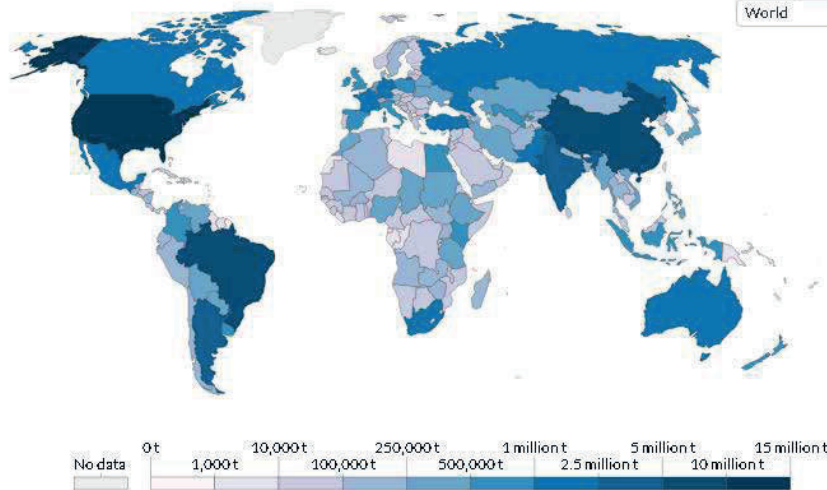
افزایش مطلق در تولید در مناطق دیگر نیز قابل توجه بوده است، با تولید در همه مناطق (به استثنای کارائیب که تقریباً سه برابر شد) در این دوره بیش از ۵ برابر رشد کرده است.

تولید گوشت گاو و گاو میش

در نمودار شاهد تولید جهانی گوشت گاو (گاو و گاو میش) هستیم. در سطح جهان، تولید گوشت گاو از سال ۱۹۶۱ بیش از دو برابر و از ۲۸ میلیون تن در سال به ۶۸ میلیون تن در سال ۲۰۱۴ افزایش یافته است.

ایالات متحده با تولید ۱۱ تا ۱۲ میلیون تن در سال ۲۰۱۴ بزرگترین تولید کننده گوشت گاو و گاو میش در جهان است. سایر تولیدکنندگان عمده برزیل و چین و پس از آن آرژانتین، استرالیا و هند هستند.

Beef production, 2018

Source: UN Food and Agricultural Organization (FAO) OurWorldInData.org/meat-production * CC BY
 Note: Beef and buffalo (cattle) meat production from both commercial and farm slaughter. Data are given in terms of dressed carcass weight, excluding offal and slaughter fats.

عرضه گوشت گاو و گاو میش	
سال ۲۰۱۷ - واحد کیلوگرم برای هر نفر در سال	
۱۲۴/۱	آمریکا
۳۵/۹۸	ایران
۱۹/۰۶	عراق
۵۴/۱۲	عربستان
۹۷/۰۱	اسرائیل
۳۸/۸۷	ترکیه
۸۲/۶۲	کانادا
۷۶/۶۱	روسیه
۳/۷۸	هند
۷۰-۸۰	اروپا (وزدم)

* توضیح اینکه همان طور که می بینید در بالای جدول واژه «عرضه» ذخیره موجودی معادل «supply» آورده شده و نه مصرف، زیرا کارشناسان معتقدند الزاماً همه آنچه توسط یک فرد خریداری می شود به مصرف خوراکی خود او می رسد، بلکه شامل مصرف حیوانات خانگی، دور ریز و مسائلی از این دست نیز هست.

* همچنین، سرانه مصرف گوشت هر ایرانی در سال ۱۹۶۱ میلادی برابر با ۱۲۴۰ گرم، ۱۴/۲۳ سال ۱۹۶۶ برابر با ۱۲۴۵ گرم، ۱۱/۵۹ سال ۱۹۷۹ برابر با سال ۱۳۵۷ و وقوع انقلاب اسلامی، ۱۷۴۶ کیلوگرم بوده است.

تولید گوشت گاو و گاو میش	
سال ۲۰۱۸	
۱۲/۲۲ میلیون تن	آمریکا
۴۶۳/۳۷۸ هزار تن	ایران
۴۲/۵۷۰ هزار تن	عراق
۴۲/۰۳۳ هزار تن	عربستان
۱۲۲/۳۶۸ هزار تن	اسرائیل
۱/۰۰۰/۰۰۰ تن	ترکیه
۱/۲۳ میلیون تن	کانادا
۱/۶۱ میلیون تن	روسیه
۲/۶۱ میلیون تن	هند

تولید طیور

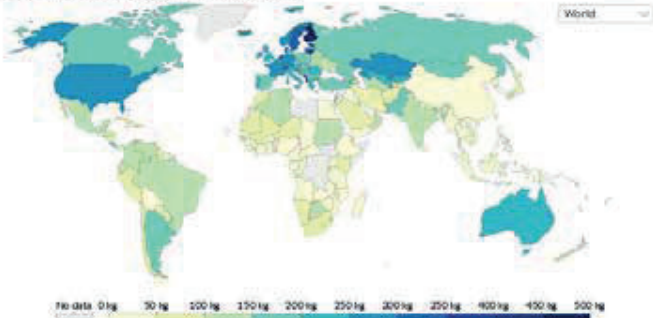
تولید جهانی گوشت طیور طی ۵۰ سال گذشته به سرعت افزایش یافته و بین سال های ۱۹۶۱ تا ۲۰۱۴ بیش از ۱۲ برابر شده است. روند جهانی تولید طیور در نمودار نشان داده شده است.

ایالات متحده در تولید گوشت مرغ نیز مانند تولید گوشت گاو، با بیش از ۲۰ میلیون تن در سال ۲۰۱۴ بزرگترین تولید کننده در جهان بوده است. چین و برزیل نیز به ترتیب با ۱۸ و ۱۳ میلیون تن تولیدکنندگان بزرگ طیور هستند. در مجموع، اروپا همچنین با تولید تقریباً ۱۹ میلیون تن در سال ۲۰۱۴ - درست کمتر از تولید ایالات متحده - یک تولید کننده عمده طیور است.

Per capita milk consumption

Per capita milk consumption, 2017

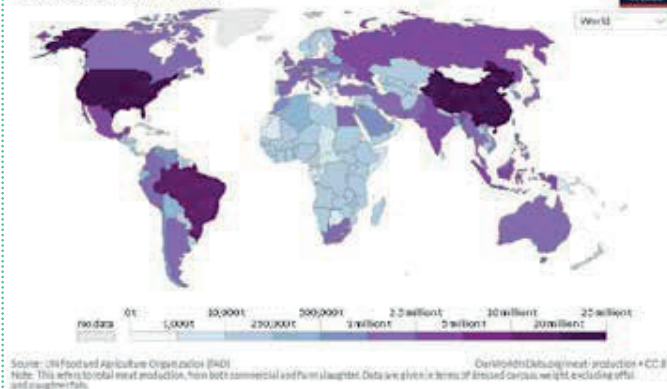
Average per capita milk consumption, measured in kilograms per person per year. This includes the milk equivalents of dairy products made from milk ingredients, but excludes butter.

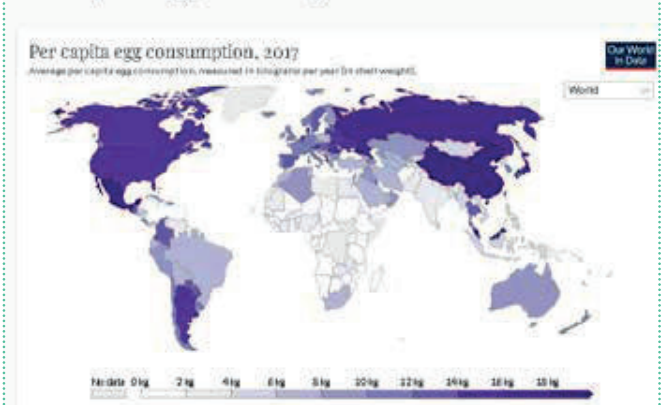
Source: UN Food and Agricultural Organization (FAO) OurWorldInData.org/meat-production * CC BY
 Note: Data is based on per capita food supply at the consumer level, but does not account for food waste at the consumer level.

۲۲/۳	آمریکا
۳/۳	ایران
۱۰/۲۲۵	عراق
۵۵۴/۲۲۲	عربستان
۶۵۵/۵۱۸	اسرائیل
۲/۲۲	ترکیه
۱/۴۷	کانادا
۴/۵۴	روسیه
۳/۱۲	هند

Poultry production, 2018

Per capita egg consumption

شده میانگین مصرف سرانه گوشت در سال ۲۰۱۳ تقریباً مشابه سال ۱۹۶۱ و کمتر از ۴ کیلوگرم برای هر نفر بوده است.

مصرف گوشت در کشورهای پردرآمد بالاترین میزان را دارد. (با بیشترین مصرف کنندگان این محصول در استرالیا، حدود ۱۱۶ کیلوگرم برای هر نفر در سال ۲۰۱۳). میانگین مصرف اروپا و آمریکای شمالی به ترتیب نزدیک به ۸۰ کیلوگرم و بیش از ۱۱۰ کیلوگرم است. با این حال، تغییرات الگوی مصرف در کشورهای پردرآمد بسیار کندتر و گاهی با رکود یا حتی کاهش بیشتری طی ۵۰ سال گذشته روبرو بوده است.

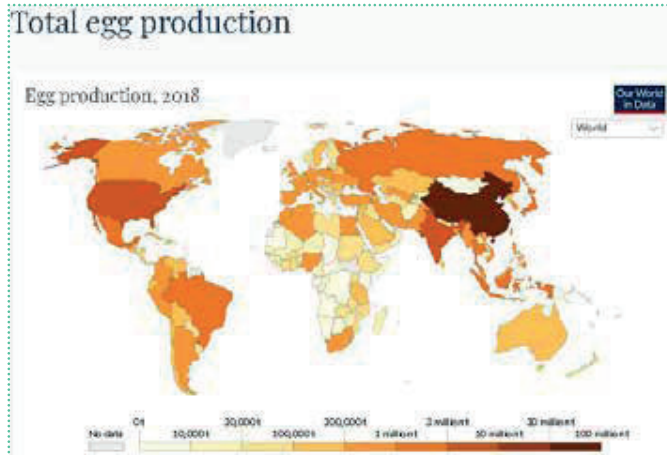
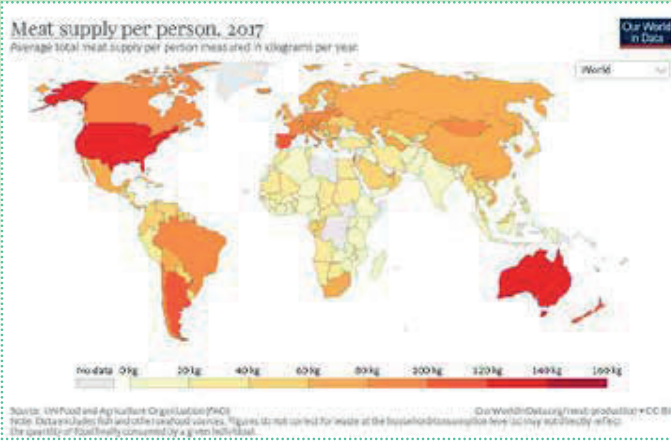
روند مصرف در سراسر آفریقا متفاوت است. برخی کشورها به ازای هر نفر ۱۰ کیلوگرم مصرف می کنند که حدود نیمی از میانگین قاره ای است. کشورهای با درآمد بالاتر مانند آفریقای جنوبی بین ۶۰ تا ۷۰ کیلوگرم برای هر نفر مصرف می کنند.

جمعیت جهان به ویژه در نیمه دوم قرن بیستم رشد سریعی را تجربه کرده است. بنابراین می توان انتظار رشد سریع در تولید کل گوشت را نیز داشت که در بخش های بالا بررسی شد. اما مصرف گوشت بر اساس سرانه چگونه تغییر کرده است؟

در نمودار، نقشه جهانی سرانه مصرف گوشت (به استثنای غذاهای دریایی و ماهی) را مشاهده می کنیم که بر حسب کیلوگرم به ازای هر نفر در سال اندازه گیری می شود. این روندها همچنین می توانند به عنوان یک سری زمانی در برگه «نمودار» مشاهده شوند. به عنوان یک میانگین جهانی، مصرف سرانه گوشت از سال ۱۹۶۱ تقریباً ۲۰ کیلوگرم افزایش یافته است. به طور متوسط در سال ۲۰۱۴ حدود ۴۳ کیلوگرم گوشت مصرف شده است. این افزایش در روند سرانه گوشت به این معنی است که تولید کل گوشت با سرعتی بسیار بیشتر از نرخ رشد جمعیت در حال رشد بوده است.

جهت و نرخ تغییر در بین کشورها بسیار متغیر است. رشد مصرف سرانه گوشت در کشورهایی که یک دوره گذار اقتصادی قوی را پشت سر گذاشته اند، بسیار مشهود بوده است. مصرف سرانه در چین از سال ۱۹۶۱ تقریباً ۱۵ برابر و این نرخ در برزیل تقریباً چهار برابر شده است. استثنای اصلی این الگو، هند بوده است: ترجیحات غالب لاکتوگیاه خواری که باعث

همانگونه که پیش از این هم اشاره شد، میانگین جهانی مصرف سرانه گوشت خوک بالاترین مقدار در بین کالاهای گوشتی است. در سال ۲۰۱۳ هر فرد به طور متوسط حدود ۱۶ کیلوگرم گوشت خوک مصرف کرده است. به دنبال آن ۱۵ کیلوگرم گوشت مرغ؛ ۹ کیلوگرم گوشت گاو/گاو میش؛ ۲ کیلوگرم گوشت گوسفند و بز؛ و تنها کسری از انواع گوشت های دیگر.

روند مصرف در سراسر جهان به طور قابل توجهی متفاوت است. در چین، گوشت خوک حدود دو سوم مصرف سرانه گوشت را تشکیل می دهد. در آرژانتین، گوشت گاو و گاو میش غالب است که بیش از نیمی از مصرف را تشکیل می دهد. مردم نیوزلند نسبت به میانگین جهانی ترجیح بسیار بیشتری برای گوشت گوسفند و بز دارند.

و اما در اینجا به استناد جداول به تولید و مصرف سالانه تخم مرغ کشورها می پردازیم که البته از قاعده بیشترین تا کمترین میزان و برعکس پیروی نمی کند.

تولید تخم مرغ - سال ۲۰۱۸ میلادی	
بر حسب میلیون تن و تن (میلیون تن - mt و تن - t)	
آمریکا	۱۱۱ ۶/۴۷
ایران	۴ ۷۲۳/۶۰۰
عراق	۴ ۴۸/۵۶۵
عربستان	۴ ۲۸۵/۸۰۰
اسرائیل	۴ ۱۵۳/۰۷۲
ترکیه	۴ ۹۶۳/۵۴۲
کانادا	۴ ۵۷۱/۳۰۰
روسیه	۱۱۱ ۲/۵۲
هند	۱۱۱ ۵/۳۴
چین	۱۱۱ ۳۱/۶۸

مصرف تخم مرغ - سال ۲۰۱۷ میلادی - کیلوگرم سالانه

۱۵/۵۷	آمریکا
۷/۳۸	ایران
۹/۴۴	عراق
۶/۵۶	عربستان
۹/۹۹	اسرائیل
۷/۴۳	ترکیه
۱۴/۱۷	کانادا
۱۶/۰۲	روسیه
۳/۲۵	هند
۲۲/۷۲	چین

مصرف سرانه شیر ۲۰۱۷ برای هر نفر بر حسب کیلوگرم در سال

۲۵۴/۸۷	آمریکا
۵۳/۷۶	ایران
۱۵/۰۷	عراق
۶۴/۰۳	عربستان
۱۹۲/۳۶	اسرائیل
۱۷۵/۸۵	ترکیه
۱۶۱/۸۸	کانادا
۱۶۵/۴۵	روسیه
۱۰۶/۰۶	هند
فرانسه = ۲۶۰/۱۱	برخی کشورهای شاخص اروپایی در مصرف شیر
آلمان = ۳۶۷/۵۲	
سوئد = ۳۰۴/۱۲	
دانمارک = ۳۰۷/۰۳	
هلند = ۳۴۰/۳۵	

تولید شیر کشورها - ۲۰۱۸

۹۸۷۳ میلیون تن	آمریکا
۷/۶۵ میلیون تن	ایران
۲۰۰۷ - ۸/۳۵	
۲۰۰۸ - ۷/۰۲	
۲۰۱۴ - ۸/۸۰	
۲۰۱۵ - ۶/۴۰	
۴۰۸/۵۹۲ هزار تن	عراق
۱/۲۹ میلیون تن	عربستان
۱/۶۳ میلیون تن	اسرائیل
۲۲/۱۲ میلیون تن	ترکیه
۷/۳۷ میلیون تن	کانادا
۳۰/۶۱ میلیون تن	روسیه
۱۸۷/۹۶ میلیون تن	هند
از ۳۰۳۸ میلیون تن در سال ۱۹۶۱ با یک روند دالما صعودی تا ۲۰۱۸	
۱۰/۸۹ میلیون تن	هلند

افزایش قیمت و کاهش مصرف همروند گوشت قرمز در کشور

کار دولت سیزدهم منتشر کرد، چنین آمده بود: «در سال‌های ۱۳۹۶ به بعد، بیش از ۵۰ درصد مردم کمتر از حد لازم (۲۱۰۰ کالری در روز) مصرف کرده‌اند.»

ایران بعد از ونزوئلا و زیمبابوه و سودان بالاترین نرخ تورم دنیا را در ده سال اخیر داشته و نرخ سرمایه‌گذاری در آن طی ۱۰ سال گذشته اغلب منفی بوده و سهم آن از اقتصاد جهانی در ۴۰ سال گذشته به نصف کاهش یافته است.

به گفته کاوه زرگران، عضو هیئت نمایندگان و رئیس کمیسیون کشاورزی و صنایع تبدیلی اتاق بازرگانی تهران، در فاصله سال‌های ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۹ مصرف آبزیان نیز توسط خانوارها نصف شده و طی همین دوره مصرف قند و شکر، برنج و لبنیات نیز به ترتیب ۳۳، ۲۵ و ۱۷ درصد کمتر شده است.

در ادامه نگاهی می‌اندازیم به میزان قیمت و سرانه مصرف گوشت در طول ۱۰ سال گذشته در ایران. داده‌های این اینفوگرافیک برگرفته از داده‌های مرکز آمار ایران و نقل قول مقامات صنعت دام کشور در بازه‌های زمانی مختلف است:

در ده سال گذشته گزارش‌های متعددی درباره کاهش مصرف گوشت قرمز در کشور منتشر شده است.

بر اساس برآورد مرکز آمار ایران، سرانه مصرف گوشت قرمز در کشور در سال ۹۰ حدود ۱۳ کیلوگرم بود که تا سال ۹۸ به صورت متمادی کاهش یافت و به ۸ کیلوگرم سقوط کرد. بدین ترتیب از سال ۹۰ تا ۹۸ مصرف گوشت قرمز ایرانیان ۳۸.۵ درصد کاهش یافته بود.

مرکز آمار هنوز گزارشی از وضعیت سال ۹۹ مصرف گوشت قرمز کشور منتشر نکرده، اما اطلاعات مسئولان صنفی دامداران اکنون نشان می‌دهد که سرانه مصرف گوشت به حدود شش کیلوگرم در سال سقوط کرده است.

به گفته کارشناسان، مصرف سرانه دست‌کم ۲۱۰۰ کالری در روز یکی از مهم‌ترین ملاک‌ها در ارزیابی خط فقر در یک جامعه است. این در حالی است که چندی پیش در گزارشی که «مرکز پژوهش‌های اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران» به مناسبت آغاز به

Data Sources

UN Food and Agriculture Organization (FAO) database

The History Database of the Global Environment (*HYDE)

UN Food and Agricultural Organization (FAO)

FishStat Database

<https://ourworldindata.org/meat-production>